

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. III. De Legitimatis Rescripto Principis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

89 Hæc sententia admodum probabilis est, & ita quidem, ut Palao *tr. 13. D. 4. p. 1. §. 2. n. 17.* asserat, ab eadem in praxi, & tam in iudicando, quàm in consulendo non esse recedendum. Sed hoc ipsum etiam affirmat Pont. *l. 11. de Matr. c. 11. n. 9.* de sententia affirmante: & revera si vim rationis spectemus, ista videtur potior. Nam 1. sententia hæc favorabilior est Matrimonio, 2. Matrimonium ob singularem ejus favorem fictione Juris retrahitur ad tempus, quo filius natus est, vel conceptus, & perinde habetur, ac si eo tempore jam constitisset, & ex eo filius talis natus fuisset. at qui si eo tempore Matrimonium. cum matre ejus initum constitisset, & ipse ex eo natus fuisset, indubitate præferretur fratribus, ex Matrimonio postea verè ini o creatis. ergo &c. 3. copula cum concubina, ex qua filius naturalis est genitus, subsecuto cum ea Matrimonio, fingitur fuisse conjugalis. ergo ita genitus meritò ut nativitate, ita & quoad successionem præferretur postea genitis, licet hi geniti sint, antequam legitimatio per subsequens Matrimonium fieret.

90 Quare dicendum, spectata saltem ratione, probabiliter omnino sustineri, quòd legitimatus per subsequens Matrimonium in Majoratu, & Juribus Primogenituræ præferendus sit etiam ijs fratribus, qui post ipsum quidem, sed antè tamen nati sunt, quam pater eorum cum matre legitimi contraheret Matrimonium. Atque hanc sententiam sustinent Felin. *in c. prudentiam col. 3. de Offic. Deleg. Covar. p. 2. de sponsal. c. 8. §. 2. n. 35. Pont. n. 9. cit. Casul. in c. tanta 6. b. tit. n. 3. Wiestner hic n. 53.* Excipiendi tamen sunt duo casus. Unus est, quo res non amplius esset integra, quòd le-

gitimè natus ex cessione Patris ante legitimationem naturalis prius nati jam possessionem Primogenituræ, vel Majoratús ceperit; hoc enim casu locus esset, *arg. l. quoties cit. ut rectè advertit Pranob. D. de Bassis Deciss. Justin. decis. 41. n. 7. in fin. & cum eo P. Wiestner hic n. 53. alter est*, quando ut *n. 86.* monui, Majoratús fundator per subsequens Matrimonium legitimos excluderet, & ipsis legitimè natos præferri vellet; cùm enim in ipsius potestate sit ad successionem vocare, quos vult, etiam legitimè natos legitimatis per subsequens Matrimonium præferre potest.

Neque obstant Argumenta contraria. 91

Ad 1. negatur, quòd legitimè nato tali casu jus prælationis absolute quæsitum sit, sed dicendum, quòd eidem solidum quæsitum sit spes ejusdem sub conditione, nisi prius natus, inito inter parentes Matrimonio, spem illam elidat. & jus prælationis acquirat. *Ad 2.* quando actus aliquis ad tempus antè Jure retrahitur, retractio illa cum omnibus qualitatibus fieri solet. *arg. l. potior 11. ff. qui potior. in pign.* igitur retractio in casu præsentis Matrimonio ad tempus, quo legitimatus natus est, iste quoad omnia habebitur pro eo, quasi eo tempore fuisset legitimè natus. si autem eo tempore legitimè fuisset natus, habuisset prælationem. ergo &c. *Ad 3.* neque prima uxor hoc casu decipitur, nec filijs ejusdem infertur injuria: uxor non decipitur, quia sibi imputare debet, quòd proli suæ jura Primogenituræ per pacta Nuptialia non confirmavit; proli autem injuria non infertur, quia jus Primogenituræ ipsi, ut dictum est, non absolute competit: & si absolute competeret, auferretur ex dispositione Juris, à quo nemini infertur injuria.

S. III.

De Legitimatæ Rescripto Principis.

S U M M A R I U M.

- 92. Illegitimi Jura Legitimatorum etiam possunt consequi Rescripto Principis.
- 93. &c. Differentia inter Legitimationem per Rescriptum, & per Matrimonium subsequens.
- 99. &c. Effectus Legitimationis per Rescriptum.
- 103. Ita legitimare Jure communi potest solus Princeps.
- 104. Episcopus legitimare potest ad minores Ordines, & Beneficia simplicia.
- 105. Electores, Principes, & ceteri Status Imperij legitimant ex observantia hodierna.
- 106. Comites Palatini, & Legati Sedis Apostolicæ ex privilegio.
- 107. Potestas horum est stricte interpretationis.
- 108. Comites Palatini non possunt legitimare illegitimos Nobilium, & multo minus illu-

- strum personarum.
- 109. A principe Seculari facta legitimatio non prodest in Ecclesiasticis.
- 110. 111. Papa in terris Dominio suo temporalibus subjectis legitimare potest etiam ad temporalia, in alijs ad Ecclesiastica tantum.
- 112. 113. Casus, quibus legitimare Papa etiam potest ad temporalia.
- 114. &c. Quando Papa dispensare possit in radice Matrimonij?
- 124. &c. Quid requiratur, ut legitimari aliquis per Rescriptum possit?
- 129. &c. Quid exprimi debeat, ut validum sit Legitimationis Rescriptum?
- 133. Quid dicendum de modo legitimandi per Oblationem Curie?

Ggg 3

Qua-

92 **Q**uæritur 1. quam vim in ordine ad legitimatorem habeat Rescriptum Principis, & quomodo legitimatio ista differat ab ea, quæ sit per subsequens Matrimonium? 2. quoad hoc Regula est ab omnibus DD. recepta, quod Rescripto Principis illegitimè geniti jura legitimorum consequi, & restitui natalibus possint. Patet ex *c. per venerabilem 13. pr. hoc tit. & Novell. 89. c. 9.* ibi, *Per nostrum Rescriptum.* Ratio est, quia illegimitas solum est incapacitas quædam ad SS. Ordines, Beneficia, Officia, successiorem &c. Jure humano introducta, igitur ab eo, qui Juris conditor est, auferri potest.

93 **D**iffert autem Legitimatior hæc ab ea, quæ per Matrimonium fit, multipliciter. Nam 1. per Matrimonium legitimantur soli naturales; Rescripto Principis legitimari possunt etiam Spurij, & ex damnato coitu procreati. Azor *p. 2. l. 2. c. 14. pr. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 4. n. 2.* Pirhing *hic ante n. 39.* Wiestner *ibid. n. 57.* & comprobatur hoc etiam usus Germaniæ nostræ, dum passim Spurij, & ex damnata conjunctione nati legitimantur, darique facultas hæc legitimandi tales ab Imperatore solet ipsis quoque Comitibus Palatinis, teste Stryk, *Us. Modern. Pandect. ad tit. de his, qui sui, vel alien. Jur. §. 15.*

94 **2.** Legitimati per Matrimonium per omnia æquiparantur Legitimè natis, & etiam legitimè nati vocari possunt, comprehendunturque in Statutis requirentibus, ut aliquis sit legitimè natus; nam ab ipsis per Matrimonium subsequens omnes inhabilitates tam Civiles, quam Canonica tolluntur ex integro. *Contra* per Rescriptum Principis solum tolluntur inhabilitates illo Jure proditæ, cujus est author Princeps per Rescriptum legitimans: & sic si Rescripto Principis Ecclesiastici filius legitimeur, ejus legitimatio non extenditur ad inhabilitates Jure Civili introductas; & vicissim si Rescripto Principis secularis fiat legitimatio, nequaquam ad inhabilitates, Jure Pontificio introductas, extenditur: & ratio est, quia non potest extendi ad id, quod est extra ejus potestatem. Covar. *p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 8. n. 15.* Palao *n. 2. cit.* Wiestner *n. 58.*

95 **3.** Per Matrimonium subsequens legitimatus omnia prorsus Jura legitimorum, præter capacitatem ad S. R. E. Cardinalatum, consequitur juxta dicta *n. 83.* per Rescriptum legitimati, nisi aliud exprimat, censetur solum habilitati ad ea, quæ non cedunt in præjudicium legitimè natorum: & hinc per se solum istis deficientibus, fieri solet; nam Rescripta Principis generaliter ita intelligi debent, ut aliorum Jura non lædant. Haun. *tom. 1. de J. & J. tr. 4. n. 132.* König *hic n. 42.* Wiestner *ibid. n. 59.*

4. Quod ex priore sequitur, per Matrimonium legitimatus succedit etiam in feudo, Majoratu, & alijs similibus Juribus, ut dictum est *n. 84. & 86.* per Rescriptum legitimatus in his non succedit, si potestate Principis ordinaria legitimatus sit: secus, si absolutè; nam hæc si uti velit, potestatem succedendi in feudo tribuere Princeps etiam Spurio à se legitimato potest. Ne tamen ejusmodi Rescriptum evadat Subreptitium, necesse est, ut addatur Clausula derogatoria v. g. *de gratia speciali, de plenitudine potestatis, non obstantibus quibuscunque Juribus, vel alia similibus.* Covar. *c. 8. cit. §. 9. n. 7.* Canif. *in c. tanta 6. hoc tit. n. 9. & 11. fin.* Engl. *hic n. 14.* König *n. 42.* Wiestner *n. 61.*

5. Legitimatior facta per Matrimonium non revocatur per nativitatem filiorum legitimorum, sed vim habet, & retinet, etiam istis supervenientibus. *Contra* si pater, antequam filios haberet legitimos, obtinuit Rescriptum Principis pro legitimatior filij naturalis, nativitate filiorum legitimorum quoad successiorem paternam videtur revocata legitimatio; quia censetur sub hac conditione concessa, ne filijs legitimis præjudicium fiat: nam ea de causa, stantibus filijs legitimis, legitimatio pro filio naturali, nisi illorum mentio facta sit, communiter pro subreptitia habetur; quia non præsumitur Princeps velle præjudicare filijs legitimis, nisi hoc exprimat. *Conf.* nativitate filiorum donatio à patre facta extraneo revocatur. ergo etiam revocari debet beneficium legitimatioris, cum & ipsa sit quædam donatio, à Principe cum Patris consensu facta. Addidi quoad successiorem paternam; nam quoad honores, & dignitates patris, item quoad successiorem agnatorum, & cognatorum non revocatur, ut cum Anton. Gomez, *Matiensio*, & alijs notat Palao *l. cit. n. 5. cit.* Imò etiam quoad successiorem paternam firma manet, si concessa sit à Principe sub hac conditione expressa, ut firma maneat, tamen si legitimi nascantur; quia in ejus potestate est conditiones à se inductas pro legitimatior facienda abrogare, & legitimas filiorum diminuire. Palao *n. 6.* pro se allegans Greg. Lop. *Emm. à Costa, Anton. Gomez, Matiensio, Molin.*

6. Denique per Matrimonium legitimatus illegitimi, extantibus etiam, & contradicentibus liberis legitimè natis, ipsoque legitimando, ut dictum est *suprà n. 73. & seqq.* *Contra*, ut legitimetur per Rescriptum Principis, requiritur, ut tam pater, quam filij legitimandi, & secundum quorundam opinionem, de quo *infra n. 126.* alij filij legitimi, si extant, consentiant.

Quæritur 2. quis sit effectus Legitimationis facta per Rescriptum Principis? 2. in hoc pro Regula est, Legitimationem illos duntaxat effectus inducere, ad quos se

potestas Legitimantis extendit. Et hinc si quis legitimatus sit per Rescriptum Summi Pontificis, habilis per illud sit in ordine ad Officia, honores, beneficia, & Dignitates Ecclesiasticas quascunque, nisi ubi de Jure, vel Statuto speciali requiritur aliquem esse legitimè natum: neque opus est, ut si plura beneficia obtineat, illegitimitatis habitæ mentionem faciat; quia hæc jam est sublata beneficio Principis. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 8. n. 5. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 173. n. 35. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 4. n. 9. Addidi, nisi ubi de Jure, vel Statuto speciali requiritur, aliquem esse legitimè natum; nam hæc observari debent, si extent: & hinc juxta Statuta particularia hodie talis legitimatus à Canonicatibus Germaniæ repellitur, & Jure communi ad Episcopatum admitti non potest propter textum c. cum in cunctis 7. pr. de Elect. ibi, De legitimo Matrimonio sit natus. Similiter non recipitur ad Prætorium Rotæ Romanæ, ut Refert Ludov. Gomez ad Regul. Cancell. de possessor. triennial. q. 2. atque ex hac causa Phiippus Decius, tamen à Rom. Pont. hoc munus ei delatum esset, ab eodem Prætorio rejectus est. König hic n. 41.

100 Quodsi legitimatio facta sit Rescripto Principis secularis, ita legitimatus i. intus legitimi habilitatur ad Officia, & Dignitates Sæculares, nisi speciali statuto, vel consuetudine obtentum sit, ut ad Officium hujusmodi, vel Dignitatem, requiratur, eum, qui illa obtinet legitimè natum esse: & hac de causa ejusmodi legitimatus nec Affessoris officio in Camera Imperiali, nec Consularij Principis munere defungi, aut Doctoris titulo decorari potest. Mynsing. cent. 4. obs. 31. König n. 42. cit. Reiffenstuel n. 59.

101 2. Legitimatus Rescripto Principis Sæcularis, deficientibus filijs legitimis, succedit in bonis parentis, & aliorum consanguineorum, potestque agere querelâ infamiosissimi Testamenti, in quo exhæredatur, & dicere esse nullum Testamentum, in quo præteritur, eo modo ac si legitimus esset. Novell. 89. c. 3. §. 2. Covar. §. 8. cit. n. 2. Molin. n. 24. Palao n. 3. cum alijs. Neque obstat cit. Novell. c. 4. ubi Legitimatus dicitur ipsi soli genitori legitimus esse; nam textus ille duntaxat loquitur de Legitimato per Oblationem Curiæ, proût constat ex illis verbis, Per hujusmodi causam, quibus c. 4. cit. connectitur cum c. 3. præc. ubi solum sermo erat de Legitimato per oblationem Curiæ. Dixi, deficientibus filijs legitimis; nam his existentibus, & conradicentibus jus succedendi in bonis paternis regulariter sic legitimato per Rescriptum non acquiritur, ut dictum est n. 95. nisi expressè hoc concedatur cum clausula derogatoria. Potest etiam legitimatio per Rescriptum ita concedi, ut solum succedere sic legi-

timatus possit in eo, quod pater ei reliquerit; & tunc si præteratur à patre, conqueri de præteritione non poterit, quòd jus succedendi tantum conditionatum hujusmodi Legitimatione acquisiverit. Palao §. 4. cit. n. 3. fin.

3. Legitimatus Rescripto Principis in patriam potestatem transit, sicut filius legitimus, si tamen legitimationi consenserit, ut habetur Novell. cit. c. 11. ubi limitationis istius rationem addit Imperator, quòd si solvere jus patriæ potestatis in vitis filijs non est permittum patribus, multo magis in potestatem redigere in vitum filium, & nolentem - - justum non sit.

3. Quæritur 3. quinam possint legitimare Rescripto suo? 1. potestas hæc per se, & Jure communi competit soli Principi. Abb. in c. per venerabilem 13. b. tit. n. 23. Bald. in l. 1. pr. c. de Jur. aureor. anul. Azor p. 2. l. 2. c. 14. q. 5. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 173. n. 7. Pont. l. 11. de Matr. c. 5. n. 1. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 5. n. 1. Wiestner hic n. 55. Ratio est, quia huic soli competit potestas Jus a se, vel prædecessoribus suis constitutum abrogandi, vel ei derogandi. Principis autem nomine hic venit Princeps supremus tantum, qualis est in Ecclesiasticis Papa tantum, in Civilibus Imperator, Rex, vel alius Superiorem non recognoscens. Zoef. hic 29. §. legitimandi, König hic n. 32. Reiffenstuel ibid. n. 52.

Dixi, per se, & Jure communi; nam Jure speciali etiam alijs potestas hæc competit.

Et 1. quidem Episcopo, ac Capitulo, Sede vacante, quoad Ordines minores, & Beneficia Simplicia, ut dictum est Libr. 1. Tit. 17. n. 12. Quo casu tamen propriè non fit Legitimatio, cum vitium natalium quoad possimos effectus adhuc maneat; sed potius Episcopus eo casu dispensat, relaxando Jus, ut vitium natalium ad Ordinum minorum susceptionem, & Beneficij simplicis acquisitionem non obstat. Abb. in c. 13. cit. n. 23. Molin. n. 7. Palao n. 1. §. inferioribus, Pithing hic n. 44. Wiestner n. 56. Reiffenst. n. 48.

2. Electores, Principes, & Status Imperij ceteri, ex observantia hodierna, quæ sicut alias sæpe, ita etiam hic deflectit à Jure communi. Videatur Myler, ab Ehrenbach de Princ. & Stat. Imper. p. 2. c. 54. Laym. l. 2. Jur. Publ. c. 8. n. 142. Stryk. Us. mod. Pandect. ad Tit. de his, qui sui, vel alien. Jur. §. 14. König hic n. 34. §. porro, Reiffenstuel ibid. n. 53.

3. Comites Palatini, & Sedis Apostolicæ Legati, qui legitimare, & natalibus restituere illegitimos possunt privilegio à Principe sibi concessio, sed limitatè ad tenorem Rescripti, quo potestas hæc ipsis data est: unde si limites hujus sui mandati excedant, ab ipsis acta nullius momenti sunt c. dilecta 22. de Rescript. l. diligenter 5. ff. mandat. Pont. c. 5. cit. n. 16. Palao n. 2. Canil,

Canif. in c. 13. b. tit. n. 12. Honor. hic n. 37. Wiestner ibid. n. 56.

207 *Atque hinc sequitur* 1. eum, cui potestas legitimandi concessa est simpliciter, non posse legitimare ad feuda, & majoratus; quia ex ea potestate solum potest legitimare simpliciter, sed simpliciter legitimatus Rescripto Principis non fit propterea aptus ad Majoratus, & feuda, ut teste Palao n. 3. tenet communis sententia. Simili modo simpliciter potens legitimare, non potest legitimare, stantibus filijs legitimis; sed ut hoc quis possit, opus est, ut id clarè exprimatur, saltem sub clausula generali, quæ concedatur plena, & libera potestas legitimandi. Pont. l. 11. de Matr. c. 5. fin. quia neque Princeps, dum simpliciter legitimat Rescripto suo, censetur legitimare cum præiudicio legitimorum.

208 2. Comites Palatini non possunt legitimare illegitimos Nobilium, nisi specialiter hoc eis concessum fuerit: & si etiam concessa sit facultas legitimandi Nobiles, ea ad Baronum, Comitum, aliarumque personarum Illustrium filios legitimandos non porrigitur. Nolden de Stat. Nobilit. c. 16. th. 135. nam prout Diploma super concessis Comitibus testantur, S. C. Majestas hanc potestatem sibi soli reservat, eamque expedit per iudicium suum Aulicum, cui supplicantes preces suas offerre debent, & hoc deinde S. C. Majestati referri curat, atque demum id, quod S. C. Majestas desuper decrevit, per Cancellariam Imperialem expediti facit. Capitul. Leopold. art. 44. König hic n. 34. Reiffenstuel n. 57.

209 3. Legitimatio per Rescriptum Principis Sæcularis, vel Comitis Palatini non habet effectum in foro Ecclesiastico, ut v. g. talis legitimatus possit suscipere Ordines. Abb. in c. 13. b. tit. n. 26. Imò, ut teste Fachin. l. 3. contr. c. 28. non pauci DD. volunt, Legitimatio ab uno Principe facta non habet effectum in territorio alterius Principis, adeo, ut v. g. legitimatus ab Imperatore non succedat in bonis in Papali territorio sitis.

210 *Quæritur* 4. An Papa naturales, & spurios legitimare possit ad Successionem hæreditariam, honores, dignitates, & munera merè temporalia? R. distinguendo: nam in terris dominio suo temporali immediate subjectis potest; non potest in terris quoad temporalia subjectis alij Principi, vel Reip. regulariter loquendo. Ita Abb. in c. 13. b. tit. n. 15. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 8. n. 43. Pont. l. 11. de Matr. c. 5. n. 6. Laym. l. 5. tr. 10. p. 3. c. 5. n. 16. Sanch. l. 2. de Matr. D. 7. n. 1. Canif. in c. 13. cit. n. 5. Barbof. ibid. n. 1. Gonzal. n. 19. Vallens. hic n. 4. Zoef. n. 25. Honor. n. 32. Pirh. n. 41. §. 43. Schambog. n. 18. König n. 33. Wiestner n. 63.

Ratio prime partis est, quia Pontifex in territorio, Jurisdictioni suæ temporali immediate subjecto fungitur autoritate Principis supremi c. per venerabilem 13. v. idem autem. b. tit. igitur sicut alius Supremus Princeps illegitimos Rescripto suo habitare potest ad successionem, dignitates, & munera, ita etiam Papa in territorio, subiecto Jurisdictioni suæ temporali.

Ratio secunde partis; quia inhabilitas ad successionem &c. ex defectu natalium nata ferè provenit ex dispositione Juris Civilis; atqui Pontifex Jus Civile, quando peccatum non nutrit, nec Ecclesiæ gubernationi, vel alijs bonis Spiritualibus adversatur, abrogare, mutare, vel relaxare nequit arg. can. cum ad verum 5. dist. 96. per venerabilem cit. v. nam si. ergo &c.

Dixi Regulariter loquendo; quia non defunt casus, quibus Pontifex illegitimos legitimare ad hujusmodi effectus etiam extra territorium, temporali dominio suo subjectum, potest. Et quidem 1. quando dubium est de valore Matrimonij; nam si hoc casu Papa legitimum pronuntiaverit Matrimonium, proles illa omnino legitima est ratione Matrimonij quoad utramque Jurisdictionem. Ant. de Butr. in c. per venerabilem cit. n. 10. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 8. n. 41. Gonzal. in c. cit. n. 25. Wiestner hic n. 64. & sumitur ex c. quod nobis 9. & c. per venerabilem cit. ubi Papa ad Regis Franciæ filios natalibus restituendos ejusmodi dubio permotus fuit.

2. Quando ejusmodi Legitimatio nem exposcit causa gravis necessitatis alicujus Regni, vel Provinciæ, quia v. g. aliàs exponeretur periculo Religionis pervertendæ, aut alterius boni Spiritualis amittendæ. Abb. in c. per venerabilem cit. n. 25. Covar. §. 8. cit. n. 45. Molin. D. 173. n. 14. Sanch. l. 2. de Matr. D. 7. n. 1. Pont. l. 11. c. 5. n. 6. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 5. n. 4. Zoef. hic n. 25. Wiestner n. 65. Reiffenstuel n. 50. Magnif. P. Schmier p. 2. de Matr. c. 3. n. 94. Colligitur ex c. cit. V. quod autem, sicque habet Ecclesiæ praxis. *Ratio est*, quia Papa vi generalis potestatis à DEO acceptæ potest omnia, quæ ad gubernandam Ecclesiam, & Religionis, ac Justitiæ Christianæ bonum in ea conservandum necessaria vel admodum utilia sunt, ut alibi sæpe diximus.

Quæritur 5. An eosdem illegitimos, temporali suæ Jurisdictioni non subjectos, ad successionem &c. legitimare Pontifex possit dispensando in radice Matrimonij, auferendo sc. impedimentum pro illo tempore, pro quo natalibus eorum legitimis obstitit? *Certum est* 1. si inter parentes talis illegitimi nullum, & ne fictum quidem contractum fuit Matrimonium, non posse illum à Pontifice legitimum reddi ad temporalia; quia cessante Matrimonio, cessat ratio, ex qua legitimatio ortum habere potest,

test, eſetque legitimatio hæc directæ ad temporalia, quæ Pontifici ſecundum dicta n. 110. conceſſa non eſt.

115 *Certum eſt 2.* ſi Matrimonium, inter parentes talis illegitimi contractum, nullam fuit Jure naturali, vel Divino, quia v. g. conſenſus deſiit, vel contrahentes laborabant Impedimento Ligaminis, non poſſe illum à Pontifice legitimari diſpenſando in radice Matrimonij, ut rectè Sanch. l. 8. de Matr. D. 7. n. 4. Pont. l. 11. c. 5. n. 8. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 5. n. 6. Pirhing b. n. 43. coroll. 2. Wiefner ibid. n. 68. Ratio eſt, quia naturalis, & Divini Juris Impedimenta tollere, ac proinde conjugium ad effectum legitimæ honeſtate Papa nequit. Quod intellige cum Sanch. n. 10. quando Impedimentum eſt certum: ſecus, ſi dubium eſt; quia in dubio non eſt ſpoliandus Pontifex poſſeſſione poteſtatis, quam habet ad diſpenſandum.

116 *Certum eſt 3.* illegitimos Spurijs per ſubſequens Matrimonium legitimari poſſe, ſi id Pontifex concedat; ſicut enim Pontifex illegitimos naturales legitimis reddit per Matrimonium ſubſequens, ita poterat illegitimos Spurijs; quod autem per Legem ſtatuï poterat, poteſt etiam pro caſu aliquo ſpeciali decerni. Pont. c. 5. cit. n. 1. Palao n. 6. qui tamen addit, non eſſe credendum id fieri, niſi clarè conſitet, cum ſit derogatio Juris communis ſtatui c. tanta 6. b. tit.

117 *Dubium eſt,* quando contractum eſt Matrimonium deſactò inter parentes illegitimi, affectu quidem conjugali, ſed nulliter ob Impedimentum dirimens Juris tantum Eccleſiaſtici, an eo caſu Pontifex diſpenſando in radice Matrimonij ſic contracti, legitimare poſſit prolem ex eo ſuſceptam, ita, ut impedimento pro tempore, quo Matrimonium illud celebratum eſt, ſublato, Matrimonium pro legitime inito habeatur, & proles ex eo ſuſcepta evadat legitima, & habilis ad effectus tam Canonicos, quàm Civiles, acſi ex legitimo Matrimonio ſuſcepta eſſet?

118 *Negant Ant. de Butrio in c. per venerabilem 13. b. tit. n. 10. Navar. Conf. 2. b. tit. Molin. tr. 3. de I. §. 1. D. 624. n. 3. Conink D. 33. de Matr. dub. 4. v. 41. Perez de Matr. D. 44. ſeñ. 5. n. 9.* 1. Quia ut Navar. l. cit. refert, ejuſmodi legitimatio à Gregorio XIII. petita, & ab eodem denegata eſt cum addito, ſe diſpenſare non poſſe. 2. Quia Papa non poteſt facere, ut Matrimonium, quod fuit nullum, tale non fuerit, & conſ. ut legitime nata ſit proles, quæ ex reprobo concubitu eſt procreata. 3. Si abſque ullo Matrimonio ex copula fornicaria talis proles prognata eſſet, non poſſet illam Pontifex legitimam reddere ad temporalia, ut dictum eſt n. 114. ergo nec poterit, cum Matrimonium irritum eſt; quia eſſe irritum R. P. Schmalzgrueber L. IV.

Matrimonium, ac non eſſe Matrimonium pro eodem reputari debet.

Sed dicendum, poſſe à Pontifice prolem ſuſceptam ex Matrimonio, quod Jure tantum Eccleſiaſtico invalidum fuit, etiam ad Succeſſionem hæreditariam, & alios ſimiles effectus legitimari diſpenſando in radice ejuſdem. Ita Abb. in c. 13. b. tit. n. 21. Joan. Andr. ibid. n. 30. Alex. de Nevo n. 18. Sylv. V. Papa q. 18. Covar. p. 2. de Sponſal. c. 8. §. 8. n. 20. Garc. de benef. p. 7. c. 2. n. 41. §. 42. Sanch. l. 8. de Matr. D. 7. n. 4. Gutier. de Matr. c. 84. n. 20. Pont. l. 11. c. 5. n. 9. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 5. n. 8. Barboſ. in c. 13. cit. n. 4. Gonzal. ibid. n. 22. Honor. b. n. 22. Pirhing n. 42. Schambog. n. 18. König n. 33. Wiefner n. 69. Reiſſenſuel n. 51. Magnif. P. Schmier p. 2. de Matr. c. 3. n. 96. & allegatur pro hac ſententia authoritas Curie Granat. & Rot. Rom. relate à Farin. p. 2. deciſ. 687. n. 8.

Ratio eſt, quia quòd proles tali caſu illegitima ſit, tantum oritur ex Lege Eccleſiaſtica, quæ conjugia, cum ejuſmodi Impedimento contracta, irritantur; atqui Pontifex, utpote Superior omni Lege Eccleſiaſtica, ut Legem ipſam, ita etiam effectus Legis tollere, & abrogare poteſt, perinde acſi nunquam fuiſſet; ergo etiam poterit tollere, vel diſpenſare in Lege, quæ illegitimitas ex tali Matrimonio eſt induceta, & hac ſua diſpenſatione facere, ut quoad Ordines, Beneficia, Succeſſionem &c. reſpectu certarum perſonarum ita ſe habeat, acſi nunquam eodem affectiſſet: hoc autem ſi fiat, proles, ex tali Matrimonio procreata, habenda erit pro legitima, utpote ſublata ea inhabilitate, quam Lex induxit; ergo &c.

Proceditque hoc 1. non tantum caſu quo parentes talis proles adhuc vivunt, ſed etiam quando mortui ſunt, ut bene l. cit. Sanch. n. 6. Pont. n. 10. Palao n. 9. Barboſ. n. 6. Gonzal. n. 23. Honor. n. 25. Wiefner n. 20. & rationem dant; quia legitimatio per diſpenſationem in radice Matrimonij conſiſtit non tam in abolitione Impedimenti, ut Matrimonium ineatur, quàm in revocatione Legis Eccleſiaſticæ quoad vim irritandi Matrimonium, & reddendi prolem illegitimam.

Procedit 2. ut valida ſit hæc legitimatio, etiamſi in aliorum cedat præjudicium; quia præjudicium alijs proveniens impedire non poteſt facultatem Pontificis. Palao n. 10. cum Sanch. Pontio. Debet tamen ad ita diſpenſandum Pontifex moveri juſtâ cauſâ, quia ſine hac Juri alteri, vel alijs quæſito præjudicare non poteſt: & hinc ſtante præjudicio tertij, nunquam cenſendus eſt legitimæ honeſtatem iſtam concedere, niſi clarè id exprimat. Sanch. l. 8. de Matr. D. 7. n. 6. ſin. Gutier. de Matr. c. 74. n. 16. Palao l. cit. n. 10. Ita autem cenſendus eſt diſpenſare, quando ita diſpenſat, ut

Hhh

Ma;

Matrimonium, ex quo genita est proles illegitima, legitimet, & approbet ex tunc, i. c. ab eo tempore, quo genita fuit; quia tunc haberi tale Matrimonium debet pro legitimo, conf. etiam proles ex eo suscepta.

¹²⁵ Neque obstant Argumenta opposita. *Ad 1.* de responso illo Gregorij non satis constat: & si constaret, intelligendum esset, id Pontificem non posse, quando Dispensationis ejusmodi justam causam non habet. *Ad 2.* Papa sic dispensando non facit, ut Matrimonium reipsa non fuit nulliter contractum, sed tantum revocat, & tollit damna, ex Jure Ecclesiastico profecta, & prolem restituit in statum, in quo fuisset, si Lex Ecclesiastica Matrimonium irritans tempore Matrimonij contracti non fuisset. *Gonzal. l. cit. n. 22. fin.* *Ad 3.* negatur paritas; quia prolis, ex fornicatione suscepta, inhabilitas principaliter oritur ex Jure Civili, quod relaxare Papa regulariter nequit: contra ita dispensando in radice Matrimonij exercet Jurisdictionem suam directè, & immediatè circa materiam Juris proprii, tollendo sc. impedimentum, Jure Ecclesiastico introductum. *Neque obstat*, quòd dispensatione hac facta, sequatur habitas ad effectus Juris Civilis; nam hoc tantum fit mediatè, & consecutivè, sempèrque contingit, quando Pontifex dispensat in aliquo impedimento dirimente ad Matrimonium contrahendum; nam sic dispensatorum parentum proles dein suscepta efficitur habilis ad omnes effectus etiam Juris Civilis, ad quos, si dispensatio data non fuisset, fuisset inhabilis.

¹²⁴ *Quæritur 6.* Quid requiratur, ut legitimari aliquis per Rescriptum Principis possit? *R.* 1. Requiritur, ut filius legitimandus sit subditus legitimantis, tum ob *textum c. per venerabilem 13. h. tit.* tum quia legitimatio est actus Jurisdictionis, saltem voluntariæ, qui non nisi in subditum exerceri potest *toto Tit. C. si non à compet. 3. d. c.* Hinc Princeps subditum alterius, nec quoad bona, quæ sunt in territorio suo, etiam patre consentiente, legitimare potest, *Abb. in c. per venerabilem cit. n. 33. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 3. n. 43. Fachin. l. 3. contr. c. 52. pr. Pont. l. 11. de Matr. c. 6. n. 2. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 6. n. 3. cum alijs.* Potest tamen legitimare proprium suum filium, ut videtur innuere Pontifex *c. per venerabilem cit. & facit l. si quis 3. C. de natural. liber. ibi, Indignum enim est, ut qui sacratissime Urbis ubere gloriatur, naturales suos non illustri ordine Civitatis illuminet.*

¹²⁶ 2. Ut per subsequens Matrimonium legitimari non possit, fortè quia mulier, ex qua filium legitimandum suscepit, est mortua, aut cum honore duci non potest; si enim per subsequens Matrimonium legitimari possit, non est locus legitimati per Rescriptum Principis. *Novell. 74. c. 1. & Novell. 89. c. 9.* propterea, quia legitimatio per Rescri-

ptum est remedium extraordinarium, quod cessat, suppetente ordinario *l. in cause 16. prin. ff. de minor. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 8. §. 9. n. 6. Molin. tr. 2. de J. & J. D. 173. n. 22. Palao tr. 13. D. 4. p. 1. §. 7. n. 1. Reiffenstuel hic n. 63.* Procedit autem hoc regulariter; nam absolutè loquendo potest Princeps ex plenitudine potestatis illegitimum elevare ad statum legitimorum, licèt concubina in uxorem duci possit: sed non intelligitur id voluisse facere, nisi supplicans in supplicatione, & Princeps in Rescripto expresserit. *Mynsing. cent. 1. obs. 15. Zoesl. hic n. 27. Honor. n. 39. König n. 38. Reiffenstuel n. 6.*

3. Ut nulli adsint liberi legitimi; quia ad spectata ordinaria potestate non censetur Princeps cum præjudicio legitimorum velle legitimatiorem concedere. *Novell. 74. c. 1. §. 2.* Excipit *Pont. l. 11. de Matr. c. 7. n. 3.* si liberi legitimi consentirent; tunc enim cessaret eorum præjudicium, de quo tamen *Palao l. cit. n. 2.* dubitat. Quidquid sit, & ex quocunque capite requiratur consensus Liberorum Legitimorum, Agnatorum tamen, & Cognatorum aliàs ab intestato succedentium consensus non requiritur; tum quia nulla lex consensum istum requirit; tum quia agnati, & cognati nondum habent jus aliquod, sed tantum spem ad bona, eamque remotam, cum eos pater, etiam sine liberis decedens, non teneatur instituire. *Proceditque* hoc non tantum vivente patre, sed etiam illo mortuo, si tamen in morte petierit legitimatiorem filij sui illegitimi, & sub conditione illa ipsum instituerit heredem; nam tunc si Princeps voluntati parentis defuncti annuerit, legitimando filium, iste ceteros Agnatos, Cognatosque excludet. *Ira post Bartolum Covar. §. 9. cit. n. 7. Molin. D. 174. n. 4. Palao n. 3.*

4. Ut vel pater libello supplicis legitimatiorem à Principe exoret, vel filius post mortem patris producto testamento, quo, ut legitimaretur filius, pater desideravit. *Novell. 74. c. 2. §. 1. Novell. 89. c. 9. §. 1. §. c. 10.* Potest tamen Princeps, & moribus hodiernis solet, absoluta potestate, ad solam instantiam Liberorum illos legitimare, ita tamen, ut legitimatiorem effectus solum restringatur ad legitimatum, nec extendatur in patris, aliorumque præjudicium. *Stryck. Us. modern. Pandect. tit. de his, qui sui, vel alieni Jur. §. 18. Zoesl. hic n. 28. Reiffenstuel ibid. n. 64.*

5. Ut ipse legitimandus consentiat; quia invitis beneficium legitimatiorem non confertur. *Novell. 89. c. 11.* Sufficit tamen tacitus consensus, & quod non contradicat, aut ex post facto legitimatiorem ratificet: & hinc etiam infans legitimari potest, ut bene *Zoesl. hic n. 26. Pirhing n. 46. König n. 40. Reiffenstuel n. 61.*

Quæritur 7. Quid exprimi debeat, ut validum sit Legitimationis Rescriptum?
 1. Exprimi debet 1. an filius naturalis, cuius legitimatio petitur, sine dedecore patris legitimari possit per subsequens Matrimonium; nam si hoc possit, ut n. 125. dictum est, legitimatio per Rescriptum regulariter non conceditur.
 2. Exprimi debet, an adsint Liberi legitimi; quia, ut patet ex dictis n. 126. his existentibus, & contradicentibus, Princeps regulariter non legitimat. Imò moris est inferi legitimatibus per Summum Pont. vel Principem clausulam, ut ita legitimati succedant Patri, matri, & alijs, ita demum, si proximi ex Cognatione consenserint, sine præiudicio venientium ab intestato, quam inferi debere testatur Felin. in c. cum olim n. 17. de sent. & re iudic.
 3. Explicari debet qualitas illegitimitatis, non solum in genere, sed etiam in specie, an scilicet legitimandus sit naturalis, an spurius; & si spurius, an ex incestu, sacrilegio, adulterio, vel ex omnibus simul: Si ex incestu, explicari debet, ex quo incestu legitimandus sit natus, an ex incestu cum matre, cum sorore, filia, nuru &c. Si ex sacrilegio, an ex Sacerdote, Religioso, Moniali, vel utrinque simul. Si ex adulterio, an illud sit geminatum, vel simplex Abb. in c. per venerabilem 13. b. tit. n. 27. Moun. tr. 2. D. 173. n. 28. Palao tr. 13.

D. 4. p. 1. §. 7. n. 14. Pirhing. hie n. 45. König n. 35. fin. Wiestner n. 73.
 4. Requiritur causa ad concedendam legitimatorem, ut multis relatis probat Molin. Ictus de Primogen. l. 3. c. 3. ferè per totum, & ex eo notat Palao l. cit. 16. cum enim Princeps legitimatorem concedens, Jura, Legésque à se statutas relaxet, alijsque præiudicet, nequit absque causa hanc concedere; aliàs non esset administrator, sed dissipator.
 Superesset pro complemento istius Rubricæ aliquid dicendum de Legitimatione per Oblationem Curie, quâ pater Liberos suos naturales, aut defuncto patre ipsimet Liberi seiplos offerebant Curie seu Ordini Decurionum §. fin. Inst. de Nupt. l. si quis 3. de Natural. Liber. & Novell. 39. c. 2. Sed quia ex concordia Jurisperitorum sententia hic modus legitimandi hodie penitus exolevit, hinc diutius eidem inhærere supervacaneum est. Id solum addo, quod ex Stryck. us mod. Pandect. ad Tit. de bis, qui sui, vel alien. Jur. §. 19. monet Magnif. P. Schmier p. 2. de Matr. c. 3. n. 104. si hodie dum filius spurius à Principe id sciente in Senatorem reciperetur, eum tacitè legitimatum credendum; cum enim ad Senatum alij, quàm Legitimi non admittantur, Princeps, qui voluit consequens, etiam antecedens voluisse præsumitur.

TITULUS XVIII.

Qui Matrimonium accusare possint, vel contra illud testificari.

S U M M A R I U M.

1. Cause Matrimoniales deserviri debent auctoritate Judicis.
2. Et quidem Ecclesiastica.
3. Licet sit causa incidens.
4. Aut de sponsalibus.
5. Vel summarie tractanda tantum.
6. Que cause nomine Matrimonialium hic veniant?
7. Judex Secularis cognoscit de causa Dotis, Donationis propter nuptias &c.
8. Et quando est questio mere facti.
9. De causis proprie Matrimonialibus Jure ordinario Episcopus.
10. Capitulum Sede vacante, Vicarius utriusque Generalis & alij prelati, qui jurisdictionem Episcopalem in certo territorio habent.
11. Jure extraordinario competere cognitio eorum potest privilegio, Delegatione, & consuetudine.
12. Matrimonium contrahendum accusare quilibet potest, qui notitiam Impedimenti habet.
13. Contractum solus innocens conjux, sive agatur ex causa adulterij ad separationem quoad habitationem, & thorum.
14. Sive ad dissolutionem vinculi ob impotentiam.
15. Vel defectum consensûs.
16. Ob Consanguinitatem, Affinitatem, publicam Honestatem ad accusandum Matrimonium præ ceteris admittuntur parentes, & consanguinei.
17. Ex causa alterius Impedimenti quicumque de populo.
18. &c. Quinam repellantur ab accusatione Matrimonij?
22. 23. Quinam testes in causa hac esse possint?
24. 25. Quinam repellantur à testimonio in ea dicendo?
26. Intra quod tempus accusatio Matrimonij proponi debeat?
27. An accusationi huic præscribi possit?

R. P. Schmalzgrueber L. IV.

Hhh 2

Actum